

לשכת סמנכ"ל בכיר תנועה
 אגף הרכב ושירותי תחזוקה
 תחום יצור סחר ויבוא
 רחוב המלאכה 8, תל - אביב
 ת.ד. 57031, ת"א 61570
 טל' 5657144-03
 פקס 5657139-03
 תאריך: 03.06.2015
 תיק: הוראת נוהל מס 31
 מס"ד: 10208615

03.06.2015	נוהל סימון מוצרי תעבורה מיבוא ומיצור מקומי בתקן, שם יצרן וארץ היצור	הוראת נוהל 31/15
------------	--	---------------------

1. מבוא

א. על פי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (יצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983 (להלן - הצו), והוראות הנוהל שהוצאו מכוחו, חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 וצו הגנת הצרכן התשמ"ג-1983, חלה חובת סימון טובין בשם יצרן, מענו, סמלו המסחרי וארץ היצור בה יוצר המוצר, וכל סימון נוסף הנדרש על גבי מוצר התעבורה או אריזתו או שניהם יחדיו בהתאם לתקן הרלוונטי הנדרש.

ב. מממצאי בדיקתנו עולה כי קיימת בבתי מסחר תופעה של אי סימון ארץ יצור על גבי אריזות מוצרי התעבורה, או סימונם באופן אשר גורם להטעיית הצרכן באשר לארץ הייצור בה יוצר המוצר.

2. מטרה

להסדיר ולקבוע את הדרישות והתנאים לצורך סימון מוצרי תעבורה בסימונים הנדרשים טרם היבוא כנדרש בחוק.

3. הבסיס החוקי

- א. חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.
- ב. צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983.
- ג. חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, על עדכוניו.
- ד. צו הגנת הצרכן, התשמ"ג-1983, על עדכוניו.
- ה. תקנות התעבורה, התשכ"א-1961.
- ו. פקודת היבוא והיצוא (נוסח חדש), התשל"ט-1979.
- ז. צו יבוא חופשי, התשע"ד – 2014 על עדכוניו.
- ח. משרד התמ"ת – הוראות המנהל הכללי (הוראת מנכ"ל מס' 2,4).
- ט. הוראת נוהל 01/07 – אגף הרכב – תחום יצור סחר ויבוא.
- י. הוראת נוהל 06/07 – אגף הרכב – תחום יצור סחר ויבוא.

4. הגדרות

א. הרשות	מנהל האגף לרכב ולשירותי תחזוקה במשרד התחבורה לרבות מי שהוא אצל את סמכויותיו. כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג – 1983.
ב. מוצר תעבורה	כהגדרתו בצו יבוא חופשי, התשע"ד – 2014 על עדכוניו.
ג. יבואן/עוסק	כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983.
ד. יצרן מורשה	כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), תשמ"ג-1983.
ה. עוסק בסחר במוצרי תעבורה	כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983.
ו. רשיון סחר	כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983.
ז. רשיון יצור	כהגדרתו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983.
ח. אישור/רשיון ליבוא	כהגדרתו בצו יבוא חופשי, התשע"ד – 2014 על עדכוניו.
ט. מעבדה מוסמכת	מעבדה מוסמכת לרכב שאישר מנהל אגף הרכב.

5. הגורמים המעורבים

א. הרשות, עפ"י צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג – 1983 ועפ"י צו יבוא חופשי, התשע"ד – 2014 על עדכוניו.	
ב. מעבדות מוסמכות לרכב – מכון התקנים הישראלי, מוסד הטכניון.	
ג. יבואן מוצרי תעבורה – בעל רשיון סחר/יצור בתוקף מטעם משרד התחבורה.	
ד. יצרן מוצרי תעבורה – בעל רשיון יצור בתוקף מטעם משרד התחבורה.	
ה. עוסק בסחר במוצרי תעבורה – בעל רשיון סחר בתוקף מטעם משרד התחבורה.	

6. חוקיות היבוא והסחר במוצרי תעבורה

במדינת ישראל קיימים חוקים, צווים, תקנות והוראות נוהל המסדירות את נושא יבוא מוצרי תעבורה וחובת סימונם בשם יצרן, סמל יצרן וארץ היצור טרום היבוא, וכל סימון נוסף הנדרש על גבי מוצר התעבורה או אריזתו או שניהם יחדיו בהתאם לתקן הרלוונטי הנדרש טרום היבוא.

על אף האמור, ובהסתמך על החלטת ממשלה 4191 מיום 28.04.2013 בה כתוב כי: "השר רשאי לקבוע סימון מוצרי תעבורה לאחר מועד היבוא בלבד, וזאת פרט לשם היצרן"; החליט מנהל בכיר אגף הרכב לאפשר את סימון ארץ היצור בלבד באחת מהאפשרויות הבאות:

- אפשרות א' סימון ארץ היצור טרום היבוא.
 - אפשרות ב' סימון ארץ היצור בשטח בית המכס/נמל הכניסה לארץ, למעט מוצרי תעבורה המחוייבים בסימון ארץ יצור בתהליך הייצור כנדרש בתקן הרלוונטי המחייב כדוגמת צמיגים, אבובים וכו'.
 - אפשרות ג' אישור לסימון ארץ הייצור בבית היבואן.
- הסימון יתבצע מיד עם קבלת המשלוח בבית היבואן ולפני הנחת מוצרי התעבורה על גבי המדפים, למעט מוצרי תעבורה המחוייבים בסימון ארץ יצור בתהליך הייצור כנדרש בתקן הרלוונטי המחייב כדוגמת צמיגים, אבובים וכו'.

הערה: שם היצרן וסמלו המסחרי יסומנו בכל מקרה טרום היבוא.

הבסיס החוקי

- א. חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 (להלן-החוק) מסמך שר בתחום משרדו, להכריז על מצרכים ושירותים כמצרכים ושירותים בני פקוח ולהסדיר את הפיקוח עליהם באמצעות צו.
- ב. בשנת 1965 הוכרז מוצר תעבורה כשירות בר פיקוח ובשנת 1983, פורסם צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983 (להלן-הצו), המסדיר את השירות במוצרי תעבורה.
- בתוקף סמכותה על פי הצו פרסמה "הרשות" הוראות נוהל לייצור וליבוא של מוצרי תעבורה (להלן – הוראות הנוהל).
- ג. מוצר תעבורה מוגדר בסעיף 1 לצו כדלהלן:
- "מוצר תעבורה – מכלל, מכשיר, חלק חילוף, לרבות חומר נוזלי או מוצק, המשמש או היכול לשמש לתיקונו או להחזקתו של רכב, וכן אביזר המשמש או היכול לשמש להבטחת פעילותו התקינה של הרכב, או לבטיחותו או לנוחיותו של המשתמש בו, לרבות כל מוצר המתחייב על פי דין להיות חלק מציוד הרכב".
- ד. סעיף 13 לצו קובע כדלהלן:
- "לא ימכור אדם, לא ייבא, לא יוציא מבית המכס, לא יציג למכירה ולא ירשה לאחר למכור או להציג למכירה מוצר תעבורה אלא אם נתקיים בו אחד מאלה":
- (1) הוא מיוצר לפי הוראות צו זה, בתנאי איכות, בתקן, מפרט או הוראות נוהל שקבעה הרשות או שנקבעו בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.
 - (2) הוא מיובא על פי הוראות פקודת היבוא והיצוא (נוסח חדש), התשל"ט-1979 ובאישור הרשות המוסמכת ועומד בתנאי האיכות כפי שקבעה הרשות בהוראות נוהל.
 - (3) אם הוא מוצר תעבורה חליפי-הוא מתאים במבנהו ובמידותיו למוצר תעבורה מקורי זהה.
- ה. סעיף 14 (א) לצו קובע כדלהלן:
- "(א) לא ימכור אדם, לא יציג למכירה ולא ירשה לאחר למכור או להציג למכירה מוצר תעבורה, אלא אם שם היצרן, מענו וסמלו המסחרי טבועים, חרוטים, יצוקים או מודפסים על המוצר או על אריזתו באותיות ברורות הניתנות לקריאה בנקל: היה המוצר מחודש או משופץ, יסומנו המוצר או אריזתו במילים "מחודש" או "משופץ", לפי העניין, בשפה העברית, אם לא הורתה הרשות אחרת".
- ו. בתוקף סמכותה על פי הצו פרסמה ה"רשות" שתי הוראות נוהל הכוללות הוראות בנוגע לסימון מוצרי תעבורה, כדלקמן:
- (1) הוראת נוהל 01/07 "ביצוע פיקוח הנדסי על הייצור המקומי ופיקוח על יבוא מוצרי תעבורה לישראל", סעיף 8.1 קובע כדלהלן:
סימון על גבי האריזה/מוצר
מוצרי התעבורה יסומנו בשם יצרן, מענו, סמלו המסחרי וארץ הייצור לפני מועד הגעתם ארצה.

על אף האמור, ובהסתמך על החלטת ממשלה 4191 מיום 28.04.2013 בה כתוב כי: "השר רשאי לקבוע סימון מוצרי תעבורה לאחר מועד היבוא בלבד, וזאת פרט לשם היצרן"; החליט מנהל בכיר אגף הרכב לאפשר את סימון ארץ היצור בלבד באחת מהאפשרויות הבאות:

- **אפשרות א'** סימון ארץ היצור טרום היבוא.
 - **אפשרות ב'** סימון ארץ היצור בשטח בית המכס/נמל הכניסה לארץ, למעט מוצרי תעבורה המחוייבים בסימון ארץ יצור בתהליך הייצור כנדרש בתקן הרלוונטי המחייב כדוגמת צמיגים, אבובים וכו'.
 - **אפשרות ג'** אישור לסימון ארץ הייצור בבית היבואן.
- הסימון יתבצע מיד עם קבלת המשלוח בבית היבואן ולפני הנחת מוצרי התעבורה על גבי המדפים, למעט מוצרי תעבורה המחוייבים בסימון ארץ יצור בתהליך הייצור כנדרש בתקן הרלוונטי המחייב כדוגמת צמיגים, אבובים וכו'.

הערה: שם היצרן וסמלו המסחרי יסומנו בכל מקרה טרום היבוא.

הסימונים יהיו טבועים, חרוטים, יצוקים או מודפסים על המוצר, או על אריזתו, או שניהם יחדיו, באותיות ברורות הניתנות לקריאה בנקל כנדרש בתקנים ובנהלים.
כל מוצר ישא סימן היצרן של גבי האריזה.

הערה: דוגמא לסימון ארץ יצור – MADE IN MEXICO.

- (2) הוראת נוהל 06/07 – "רישוי יבוא מוצרי תעבורה לפי ארץ יצור", סעיף 6 ב-סימונים קובע כדלהלן:

סימונים

אישור מיוחד אחד ליבוא מוצרי תעבורה זהים של מפעלים הפועלים על בסיס חברות רב-לאומיות בארצות שונות יינתן ובלבד שמוצרי התעבורה יהיו מסומנים כ"מ":

1. סימן היצרן על המוצר בכל המפעלים.
 2. סימון ארץ ייצור. (MADE IN...)
 3. סימון עפ"י האמור בסעיף 14 (א) לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג – 1983.
- > דוגמאות לחברות רב – לאומיות; WABCO, DANA, BOSCH.
- הוראות הנוהל קובעות במפורש כי סימון מוצרי התעבורה **טרם** הגעתם ארצה הוא תנאי לקבלת רישיון יבוא או אישור מיוחד ואף נאמר בהם כי חובת הסימון תרשם ברשיון או באישור המיוחד.
- ז. חובת הסימון המעוגנת בסעיפים 13 ו-14 לצו ובהוראות הנוהל, חלה לגבי יבוא מוצרי תעבורה ומכירתם לכל אדם, בין אם המכירה בוצעה על ידי היבואן ובין אם המכירה בוצעה על ידי בית-מסחר אחר או יצרן.
 - ח. באישור המיוחד ליבוא שניתן ליבואן או ליצרן, על פי פקודת היבוא והייצוא (נוסח חדש) התשל"ט-1979 בסעיף תנאים נוספים, נכתב במפורש כי: "הטובין יהיו מתוצרת המפעל וארץ הייצור הנ"ל ומסומנים בהתאם על גבי המוצר/אריזתו".
 - ט. בעת חידוש רשיון הסחר חותם בעל העסק על הצהרה כדלקמן: "אני מבקש בזה רשיון לעסוק בסחר מוצרי תעבורה לפי הקבוע בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מוצרי תעבורה והסחר בהם), התשמ"ג-1983, ומצהיר בזה כי לא חל שינוי בפרטי הרשיון ובפרטי הבקשה לרשיון".

- בסעיף 1 לרשיון הסחר כתוב: "בעל הרשיון לא ימכור מוצר תעבורה אלא בכפיפות לצו הנ"ל, לתקנות התעבורה ולתנאים המפורטים ברשיון זה".
- בסעיף 2 לרשיון הסחר כתוב: "בעל הרשיון ימלא אחר כל תנאי שינתן מזמן לזמן בין בנוסף לתנאים המפורטים ברשיון ובין בשינוי להם".

לאור האמור לעיל, חלה חובה על בעל רשיון סחר למוצרי תעבורה העוסק ביבוא או במכירה של מוצרי תעבורה ויצרן מוצרי תעבורה לעמוד בדרישות הצו הן בנושא יבוא והן בנושא הסחר במוצרי התעבורה, המתייחסות לסימון מוצרי התעבורה בשם היצרן, סמלו המסחרי ובארץ ייצור.

י. בפרק ד' בחוק הגנת הצרכן העוסק בסימון טובין, נקבע כדלהלן:

סעיף 17 (א): על עוסק לסמן על גבי טובין המיועדים לצרכן או במצורף להם פרטים בדבר:

- (1) שם המצרף וכינויו המסחרי.
- (2) ארץ ייצור.
- (3) שם היצרן ומענו ואם המצרף מיובא – שם היבואן ומענו.

יא. צו הגנת הצרכן (סימון טובין), תשמ"ג-1983 קובע כדלהלן:

- סעיף 3**
- כל סימון יכלול פרטים אלה:
- (1) שם המצרף וכינויו המסחרי.
 - (2) הסימן המסחרי הרשום אם ישנו כזה.
 - (3) שם הדגם ומספר סידורי, אם ישנם.
 - (4) היות והמצרף מסוג ב' אם איכותו נמוכה מהרגיל או שהוא פגום.
 - (א4) אם המצרף מחודש – המילה "מחודש" ותאריך החדשתו.
 - (5) שם היצרן ומענו, ואם המצרף מיובא – שם היבואן ומענו.
 - (6) ארץ ייצור.

יב. בפרק ב' בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 שכותרתו הטעיה וניצול מצוקה קובע כדלהלן:

- איסור הטעיה**
- סעיף 2 (א)
- לא יעשה עוסק דבר במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת – העלול להטעות צרכן. בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלא כמהותיים בעיסקה.

- (...)
- (6) זהות היצרן, היבואן או נותן השירות.
 - (7) השם או הכינוי המסחרי של הנכס או השירות.
 - (8) מקום הייצור של הנכס.
 - (9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו.
 - (10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות.
- סעיף 2 (ב) לא ימכור עוסק, לא יבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.
- סעיף 2 (ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על פרסומת.

אחריות להטעייה באריזה

- סעיף 6 (א) הייתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפירים את הוראות סעיף 2.

7. הבהרות ודוגמאות

- א. חובת סימון מוצרי תעבורה בכל הסימונים החייבים על פי דין כמפורט לעיל **טרומ היבוא**, ואיסור מכירה ללא סימון כאמור, או בסימון מטעה, חלה על בעל רשיון סחר המייבא או מוכר מוצרי תעבורה והן על היצרן המקומי של מוצרי תעבורה. ויודגש, כי על פי דין חלה חובה לסמן מוצרי תעבורה בשם היצרן, סמלו המסחרי ובארץ יצור באותיות ברורות הניתנות לקריאה בנקל.
- ב. סימון הטובין ייעשה בהדפסה, בהטבעה, בחריטה או בכל דרך אחרת על הטובין או על גבי אריזתם למעט בכתב יד.
- פרטי הסימון יהיו ברורים, קריאים ובני קיימא, באותיות ברורות הניתנות לקריאה בנקל, כל מילה ופרט יצוינו בבהירות, באותיות לא קטנות ולא דחוסות במקום הנראה לעין ולא מוסתר ובאופן שיקל על הצרכן לקרוא ולהבין את הסימון. על הסימון להיות בצבע השונה מצבע הרקע שעליו הוא מופיע.
- ג. הסימון לא יטושטש על ידי איורים או חומר אחר כתוב, מודפס או מוטבע או כל סיבה אחרת.
- ד. במידה ומוטבע על גבי האריזה כיתובית של זכויות יוצרים או טכנולוגיה בציון הארצות השותפות לכך, אזי חובה להטביע את ארץ היצור... MADE IN... בסמוך לכיתובית זו.
- ה. אין לסמן את ארץ היצור בתחתית האריזה או בין קפליה או בכל דרך אחרת אשר תקשה את זיהוי ארץ היצור.
- ו. עוסק או בעל בית מסחר, הרוכש מוצרי תעבורה מיבואן/יצרן בארץ, חייב לוודא כי מוצרי תעבורה המגיעים אליו מסומנים כנדרש בשם יצרן סמלו המסחרי וארץ היצור, כאמור לעיל.

8. סימונים של ארץ יצור קבילים על גבי מוצרי תעבורה

➤ להלן דוגמאות של סימון ארץ יצור קבילים ובהתאם לחוק.

MADE IN MEXICO
MADE IN SPAIN -ZARAGOZA
MADE IN JAPAN
MADE IN INDIA
MADE IN CHINA
MADE IN U.S.A
MADE IN U.K

(קיצור בסימון זה קביל רק לבריטניה ואינו קביל לארצות נוספות באירופה)

הערה: יכול ורצוי כי תסומן ארץ היצור ועיר היצור כדוגמת:

MADE IN TOKYO-JAPAN
MADE IN USA – DETROIT MICHIGAN

9. סימונים של ארץ יצור שאינם קבילים על גבי מוצרי תעבורה

➤ להלן דוגמאות של סימון ארץ יצור שאינן קבילות ומנוגדים לחוק:

INDIA
TOKYO, JAPAN
MADE IN P.R.C (פרובינציה בסין)
MADE IN E.U.
MADE IN E.E.C (הינו תקן ולא ארץ)

10. התניות בגוף הרשיון/אישור מיוחד ליבוא

א. רישוי היבוא למוצרי תעבורה יותנה בגוף הרשיון/אישור מיוחד ליבוא, כדלקמן:

1. הטובין יהיו מתוצרת המפעל וארץ היצור הנ"ל ומסומנים בהתאם על גבי המוצר/אריזתו.
2. איכות החלפים והתאמתם למפרטים, לתקנות התעבורה ולתנאים הנוגעים באחריות היבואן.
3. כל התניה נוספת שצוינה על פי שיקול דעת "הרשות".

11. היתר לשחרור מהמכס

א. ההיתר לשחרור מהמכס יאושר בתנאים הבאים:

1. היבואן או היצרן בעל רשיון ו/או אישור מיוחד בתוקף שאושר ע"י "הרשות".
2. מוצרי תעבורה המיובאים עומדים בדרישות אחד מהתקנים המפורטים ברשיון ו/או האישור המיוחד שנקבעו ע"י "הרשות".
3. היבואן או היצרן בעל רשיון סחר/יצור בתוקף מאת "הרשות" במשרד התחבורה.

12. זיהוי מוצר התעבורה באמצעות מעבדה מוסמכת

קיימים מוצרי תעבורה אשר שחרורם מהמכס מותנה בבדיקה ואישור מעבדה מוסמכת לרכב. זיהוי מוצר התעבורה, סימוני הכושר ומסמכי הבדיקה של היצרן מחו"ל, סימון שם היצרן, סמלו המסחרי וארץ היצור יתבצע ע"י מעבדה מוסמכת לרכב (מכון התקנים הישראלי ו/או מוסד הטכניון).

13. פיקוח

- א. פקחי משרד התחבורה יבצעו ביקורות יזומות בבתי מסחר, בתי יבואן ומפעלי היצור לוודא כי מוצרי התעבורה מסומנים כנדרש בחוק ככתוב בהוראת נוהל ז.ו.
- ב. הפיקוח על ידי מעבדה מוסמכת תתבצע במתכונת שנתית בנמלים, בבתי-המסחר/יבואן ובמפעלי היצור.

14. נקודות להדגשה

- א. מוצרי תעבורה אשר יובאו ללא שם יצרן אין לשחררם מהמכס ויש להחזירם ליצרן באחריות היבואן/היצרן בארץ.
- ב. במידה וימצאו מוצרי תעבורה ללא סימון שם יצרן בבת-המסחר, בתי יבואן ומפעלי היצור, ידרש להשמידם בנוכחות נציג משרד התחבורה/מעבדה מוסמכת לרכב, או לחילופין איסופם והחזרתם ליצרן בחו"ל, תוך הצגת רשומון יצוא כנדרש.
- ג. כנגד יבואן, יצרן, עוסק, בעל בית מסחר אשר ימצא כי הינו מייבא, משווק או מייצר מוצרי תעבורה בניגוד לאמור בחוק ולנוהל זה ינקטו אמצעים בהתאם לחוק הפיקוח, צו הפיקוח וחוק רישוי שירותים לרכב לכשיאושר.

15. תחולה

תחולת נוהל זה מיום פרסומו.

הוראת נוהל זו תבוא במקום הוראת נוהל 31/08 מיום 09.12.2008, או כל הוראה אחרת העוסקת בנושא זה המבוטלות בזה.

משה ימיני

הרשות